

Analiza semantičkih obilježja

Analiza semantičkih obilježja je metoda koja omogućava učenicima da uporede određene pojmove prema zadatim kategorijama.

Ona je korisna i kad učenici proučavaju temu o kojoj malo znaju, pa mogu uporediti obilježja nove i manje poznate teme sa obilježja nove i manje poznate teme sa obilježjima poznatijih tema.

Nastavnik unaprijed pripremi tabelu kao pomoć za ovu aktivnost i pokaže je na tabli ili na velikom komadu papira. Ono što se upoređuje (pojave, bića, predmeti...) upisuju se u lijevu kolonu (uspravno), a niz obilježja u odnosu na koje će se te stavke upoređivati upisuju se horizontalno u vrh tabele (vidi Tabelu u nastavku).

Tabela Analiza semantičkih obilježja: kitovi

	Živi?	Kreće se?	Hrani se?	Spada u vrstu?	Veličina?
	Voda, kopno, vazduh	Leti, pliva, trči	Meso, ribe, biljke	Sisar, ptica, riba	Mačka, krava, slon
Kamila	- + -	- - +	- - +		
Orao	- - +	+			
Kit	+ - -	- + -	? + ?	? - +	

U uvodnoj aktivnosti (faza evokacije), učenici raspravljaju o dvije poznate stavke i predlažu odgovarajuće oznake (+ za "da" i - za "ne") za svaku stavku pod svakim semantičkim obilježjem. Prije čitanja, slušanja predavanja ili nekog drugog oblika proučavanja nove teme, učenici predlažu oznake za semantička obilježja teme (+ za 'da', - za 'ne' i ? kao znak da učenik nije siguran u vezi sa nekim obilježjem). Nastavnik od njih u toj fazi traži da iznesu svoja nagađaju o temi, čak i kad nisu sigurni. Učenici potom pročitaju tekst ili neki drugi materijal o toj novoj temi (faza razumijevanja značenja). Poslije toga slijedi diskusija o naučenom. Učenici se vraćaju tabeli i potvrđuju ili ispravljaju oznake koje su unijeli u toku uvodne aktivnosti.

Analiza semantičkih obilježja je pogodna kada djeca trebaju zapamtiti mnoštvo podataka, i veoma je pogodna za izučavanje tema iz oblasti prirodnih nauka, ali i svim drugim oblastima.

Primjer prakse

Amela Numanović i Alma Balagija

Tema : Glagolski oblici

Nastavna jedinica: Potencijal/kondicional

Predmet: Bosanski jezik i književnost

Razred: VII

Šta je potrebno prije primjene?

Prije početka rada na tabeli za analizu semantičkih obilježja potrebno je osigurati da učenici već dobro vladaju temama iz tabele prezent i perfekat.

Takođe, potrebno je da nastavnik unaprijed pripremi tabelu na radnim listovima za svakog učenika (ili za rad u grupi) ili da je pripremi na čart-papiru prije početka časa.

Primjer primjene

U uvodnom dijelu časa nastavnik upoznaje učenike sa temom koju će obrađivati u toku časa: „Potencijal/kondicional“. Zatim, nastavnik učenicima pojašnjava način na koji će raditi na već pripremljenu tabelu za analizu semantičkih obilježja koja je prikazana na tabli ili na čart-papiru (vidi tabelu). Učenicima podijeli iskopirane tabeli ili ih zamoli da iste takve nacrtaju u svesku.

Pomoću već dogovorenih oznaka (+ za da, - za ne, ? za nisam siguran) učenici popunjavaju tabelu i za novu temu daju pretpostavke vezane za njihova obilježja. Ovu aktivnost učenici mogu raditi individualno, u paru ili svi zajedno.

	Način tvorbe		Kategorija lica		Kategorija roda	Glagolski oblik	
	Prost	Složen	Lični	Bezlični		Vrijeme	Način
PREZENT	+	-	+	-	-	+	-
PERFEKAT	-	+	+	-	+	+	-
POTENCIJAL/KONDITIONAL							

Ova strategija ima mnogobrojne primjene u predmetima iz oblasti prirodnih nauka i matematike.

Dodatne ideje za primjenu:

Moguće je napraviti razrednu tabelu u koju će se nakon svakog obrađenog glagolskog oblika unositi oznake za njegova obilježja.

Tags

Obrazovne strategije

Custom fields

Tip strategije: Obrazovne strategije

Collections

Metodika i didaktika